

ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

УДК 657.42

Шушлякова О.В.
*викладач кафедри обліку підприємницької діяльності,
Харківський національний економічний університет*

Вступ. Реалізація продукції завершує операційний цикл діяльності підприємства. Підприємство має виробляти лише ту продукцію, яка користується попитом на ринку збуту. За умов швидко змінюваної ринкової ситуації завданням обліку є забезпечення управлінського персоналу інформацією для оперативного регулювання реалізації продукції, планування майбутньої діяльності, запобігання суб'єктивності у процесі прийняття рішень.

Постановка завдання. Актуальність і значимість розгляду проблеми обліку випуску, відвантаження та реалізації готової продукції та розрахунків за неї полягає в тому, що результатом діяльності будь-якого виробничого підприємства є випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг. У результаті, вартість готової продукції, робіт, послуг переходить зі сфери виробництва в сферу обігу, тобто вимірюється в грошовій оцінці. А для будь-якого підприємства фінансовий аспект діяльності є найголовнішим.

Питання, пов'язані з обліком реалізації готової продукції, висвітлювали вітчизняні та зарубіжні економісти. Найбільш ґрунтовно проблеми бухгалтерського обліку розглянуто в працях вітчизняних і зарубіжних вчених Бутинця Ф.Ф., Герасимовича А.М., Голова С.Ф., Єфименка В.І., Голова С.Ф., Горицької Л.Г., Костюченко Н.М. [1], Кужельного М.В., Мурашка В.М., Пархоменка В.М., Савченка В.Я., Сопка В.В. Переверзевої Е. [2], Петрук О.М., Безруких П.С., Нідлза Б., Палія В.Ф., Пушкаря М.С., Соколова Я.В., Хонгрена Ч.Т.

Деякі положення обліку потребують трансформації з урахуванням сучасних досягнень у міжнародній обліковій політиці, у зв'язку з цим постає завдання по-новому осмислити підходи до проблем реалізації, критично оцінити діючий облік готової продукції,

привести облікову інформацію у відповідність до вимог ринкової економіки та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Результати дослідження. При товарному виробництві продукція, виготовлена людиною, займає центральне місце в суспільстві. Витрати людської праці на її виробництво досягає майже 90% всіх витрат. Для виробника виготовлена продукція – готова продукція (товар), а для його замовника вона є сировиною, напівфабрикатом. На думку автора, готова продукція стала невід’ємною частиною запасів підприємства та почала виступати в ньому і як готова продукція, і як сировина для виробництва.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначені в національних П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати» [3], Методичних рекомендації з бухгалтерського обліку запасів.

Існує чимало тверджень щодо поняття «готової продукції», але загалом їх зміст збігається, відрізняються лише певні мовні обороти та повнота тлумачення. Так, на думку Голова С.Ф. та Костюченко В.М. готовою продукцією є виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженям стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства, здані на склад або замовникові-покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції. [1].

Відповідно до П(С)БО 9 готовою вважається продукція, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним і якісним характеристикам, які передбачені договором або іншим нормативно-правовим актом [3].

Е. Переверзєва вважає готовою продукцією вироби і продукти, які повністю закінчені обробкою на даному підприємстві, відповідають вимогам стандартів та технічним умовам, прийняті відділом технічного контролю і здані на склад готової продукції [2] .

Готова продукція – це вироби, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, які відповідають діючим стандартам, технічним умовам або вимогам замовника, передбаченим у договорі, прийняті на склад або замовником. Це тлумачення надане у Федеральному законі Росії про бухгалтерський облік. Аналізуючи

роботи російських авторів, помічено, що у них немає жодних розбіжностей щодо цього твердження. Загалом російське розуміння готової продукції суттєво не відрізняється від українського [4].

У процесі організації обліку готової продукції велике значення приділяється первинним документам. Однією з проблем, яка виникає на цьому етапі, є відображення в документах обліку її руху на підприємстві. Це обумовлено тим, що контроль за рухом готової продукції виступає гарантом успішної роботи підприємства на ринку. Окрім затверджених форм документів, автор пропонує застосування розробленого зведеного документу, який має назву «Відомість випуску, відвантаження та реалізації продукції». Ця відомість містить всю необхідну інформацію, щодо кількості та вартості відвантаженої продукції, її фактичної собівартості та отриманих коштів на кінець кварталу за кожним покупцем. Застосування такої відомості надасть змогу оперативного аналізу надходжень за відвантаженою продукцією та миттєвого визначення суми дебіторської заборгованості на будь-яку дату за кожним покупцем.

Висновки. За результатами дослідження запропоновано методичні рекомендації щодо поліпшення сталого процесу документообігу з обліку готової продукції шляхом впровадження розробленої форми зведеного документу. Охарактеризована готова продукція та обґрунтовано нові підходи до вирішення питання організації обліку реалізації продукції відповідно до сучасних потреб управління. Запропоновані заходи повинні покращити облікову політику підприємства насамперед з точки зору удосконалення її як інформаційної бази для прийняття управлінських рішень.

Література.

1. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2001. – 840 с.
2. Переверзева Е. Учет готовой продукции // ГлавБух. – 2006. – №11. – С. 20-25.
3. Національні стандарти бухгалтерського обліку // Все про бухгалтерський облік (спецвипуск 185). – 2007. – № 18 (1295). – 111 с.
4. Федеральный закон от 21.11.96 №129-ФЗ // www.nalog.consultant.ru

